Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U000060

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-01-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Барбашова Ірина Анатоліївна
2. Barbashova Iryna Anatoliivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.09

Назва наукової спеціальності: Теорія навчання

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-12-2018

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика початкової освіти

Місце роботи здобувача: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ, Бердянський р-н., Запорізька обл., 71100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.452.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки НАПН України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, 52-д, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ, Бердянський р-н., Запорізька обл., 71100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.15, 14.07

Тема дисертації:

1. Дидактична система сенсорного розвитку молодших школярів

2. The Didactic System of Junior Schoolchildren's Sensory Development

Реферат/анотація:

1. У дисертації подано результати теоретико-експериментального дослідження дидактичної системи сенсорного розвитку молодших школярів. Розкрито зміст провідних категорій – понять сенсорного розвитку і сенсорного вміння як його функціональної одиниці. Розроблено концепцію дидактичної системи сенсорного розвитку молодших школярів, яка базується на положеннях про її об'єктивність, неперервність, комплементарність, процесуальність, результативну спрямованість. Сконструйовано модель системи у взаємозалежності цільового, концептуального, суб'єктного (суб'єктно-вчительського і суб'єктно-учнівського), змістового, нормативного, підручникового, операційно-діяльнісного, навчально-середовищного й оцінювально-результативного компонентів. Визначено організаційно-методичні умови ефективності змодельованої системи – готовність учителя до розв'язання завдань сенсорного розвитку молодших школярів; урахування індивідуально-типологічних відмінностей чуттєвих процесів дітей; розроблення координованих стратегій, тактик і оперативних алгоритмів організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії в навчанні сприймання; періодичність моніторингу якості навчально-перцептивної діяльності. Дослідну перевірку

дидактичної системи сенсорного розвитку спроектовано за міжгруповим різнорівневим планом для двох експериментальних і однієї контрольної груп учнів, відповідно до варіанта А (поєднання моно- і полісенсорних напрямів розвитку чуттєвих процесів, високий ступінь інтенсивності вхідного стимулу) і варіанта Б (реалізація моносенсорних ліній удосконалення перцепції, помірний ступінь інтенсивності вхідного впливу). Виокремлено управлінські етапи імплементації системи в процес навчання: мотиваційно-орієнтувальний (перший рік навчання, варіант Б для обох експериментальних груп); виконавсько-перетворювальний із фазами формування розгорнутих і згорнутих перцептивних дій (другий і третій рік навчання, варіант А для першої експериментальної групи, варіант Б – для другої); контрольно-коректувальний (четвертий рік навчання, варіанти А, Б). Констатовано позитивну динаміку формування в молодших школярів сенсорних умінь. Показники якості перцептивних дій виявилися вищими в експериментальних групах, особливо в першій із них, у порівнянні з контрольною групою. Відмінності середніх значень емпіричних даних контрольної та експериментальних груп є статистично значущими, що свідчить про ефективність розробленої дидактичної системи. Підготовлено й апробовано ресурсне забезпечення експериментальної дидактичної системи. До його складу включено навчально-перцептивні завдання для учнів 1–4 класів, програму варіативного курсу і навчальний посібник «Сенсорний розвиток молодшого школяра».

2. The thesis presents the results of theoretical and experimental study of the didactic system of junior schoolchildren's sensory development. The contents of the leading categories – concepts of sensory development and a sensory skill as its functional unit are revealed. The concept of the didactic system of junior schoolchildren's sensory development has been developed, containing the provisions on its objectivity, continuity, complementarity with the process of primary education, processuality, and result orientation. The model of the system is constructed in the interdependence between the target, conceptual, subjective, content, normative, textbook, operational-activity, educational-environmental, and result assessment components. The organizational and methodical conditions for implementing the simulated didactic system have been defined: teacher's readiness to solve the tasks of junior schoolchildren's sensory development; taking into account the individual-typological differences in the children's sensory processes; the development of coordinated strategies, tactics and operational algorithms for organizing subject-subject interaction in perception teaching; and frequency of monitoring the quality of educational-perceptual activity. The experimental examination of the didactic system of sensory development is designed according to the multivariate plan for two experimental and one control group of pupils, according to variant A (a combination of mono- and polysensor directions of the sensory processes development, a high degree of intensity of the input stimulus) and variant B (realization of monosensory lines of perception improvement, a moderate degree of intensity of the input influence). The administrative stages of introducing the didactic system of sensory development into learning and teaching process have been singled out: motivational-orientational (the first year of study, variant B for both experimental groups), performing-transforming (the second and third years of study, variant A for the first experimental group, variant B – for the second one), and control-correction (the fourth year of study, variants A and B). The positive dynamics of forming junior schoolchildren's sensory skills has been recorded. The quality indicators of perceptual actions were higher in the experimental groups, especially in the first one, in comparison with the control group. The differences in mean values of empirical data of the control and experimental groups are statistically significant, which indicates the effectiveness of the developed didactic system. The resource support of the didactic system of sensory development, which includes the complex of teaching and perceptual tasks for pupils of grades 1–4, has been prepared and approved as well as the program of the optional course and the manual «Junior Schoolchildren's Sensory Development».

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Олександра Яківна
2. Savchenko Oleksandra Yakivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Олександра Яківна
2. Savchenko Oleksandra Yakivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тименко Володимир Петрович

2. Tymenko Volodymyr Petrovych

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадченко Інна Іванівна

2. Osadchenko Inna Ivanivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кодлюк Ярослава Петрівна

2. Kodliuk Yaroslava Petrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Савченко Олександра Яківна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Бібік Надія Михайлівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.